

1. ÚVOD	7
1.1 Vnější a vnitřní metabolické vztahy organismu - předmět zkoumání klinické biochemie	8
1.2 Rozdělení a složení tělesných tekutin	10
1.3 Kompartmentace, modely	13
1.4 Příprava biologického materiálu	16
1.5 Stabilita látek ve vzorcích	17
1.6 Deproteinace vzorku	19
1.7 Analytické metody v klinické biochemii	20
2. OPTICKÉ METODY V KLINICKÉ BIOCHEMII	22
2.1 Přístrojové vybavení	22
2.1.1 Absorpční spektrofotometrie	22
2.1.2 Fluorimetrie a luminometrie	25
2.1.3 Turbidimetrie, nefelometrie	26
2.1.4 Emisní plamenová spektrofotometrie	26
2.1.5 Atomová absorpční spektrofotometrie	27
2.1.6 Reflexní fotometrie	29
2.2 Analytické aspekty optických metod	30
2.2.1 Metoda kalibrační křivky	30
2.2.2 Metoda standardního přídavku	31
2.2.3 Přímý výpočet z Bouguer-Lambert-Beerova zákona	32
2.2.4 Metoda s použitím vnitřního standardu	32
2.2.5 Metoda jednoho standardu	32
2.3 Citlivost optických metod	32
2.4 Mez stanovitelnosti (postřehu)	33
2.5 Přímé měření	34
2.6 Chemické reakce	34
2.6.1 Rychlé reakce	34
2.6.2 Pomalé reakce	34
2.6.3 Následné reakce	35
2.7 Určování koncentrace z reakční kinetiky	36
2.8 Enzymová reakce	38
2.8.1 Využití enzymových reakcí pro stanovení koncentrace substrátů	39
2.8.2 Přímé měření - end point	39
2.8.3 Tažení reakce - trapping	40
2.8.4 Následné enzymové reakce	41
2.8.5 Regenerační testy	42
2.8.6 Určování koncentrace substrátů kontinuálním měřením reakcí katalyzovaných enzymy	42
2.9 Měření katalytických aktivit enzymů optickými metodami	43
2.9.1 Přímé měření	43
2.9.2 Měření s indikační chemickou reakcí	45
2.9.3 Měření s indikační následnou enzymovou reakcí	45

2.10	Výpočet katalytické aktivity	46
2.11	Isoenzymy	47
2.12	Interference léků při použití biochemických vyšetření	48
2.12.1	Biologické mechanismy interference	49
2.12.2	Analytická interference léčiv	50
3.	ELEKTROCHEMICKÉ METODY	51
3.1	Iontově selektivní elektrody	51
3.2	Instrumentální aspekty použití iontově selektivních elektrod	54
3.3	Analytické aspekty použití iontově selektivních elektrod	54
3.4	Ampérometrické stanovení kyslíku	55
3.5	Enzymové elektrody	57
3.6	Polarografie	57
4.	ELEKTROFOREZA	59
4.1	SeparáčnÍ postupy	59
4.2	Základní údaje	59
4.3	Detekční postupy	61
4.4	Vyhodnocení	65
5.	IMUNOCHEMICKÉ TECHNIKY	67
5.1	Interakce antigen - protilátka, základ imunochemických analytických postupů	67
5.2	Specifičnost interakce antigen - protilátka, křížové reakce, monospecifické a monoklonální protilátky	69
5.3	Precipitace v kapalnÉ fázi	72
5.4	Precipitační analýzy v gelu	72
5.4.1	Metody kvalitativní analýzy	73
5.4.1.1	Imunoelektroforeza	73
5.4.1.2	Protisměrná elektroforeza	74
5.4.1.3	Dvojitá radiální imunodifúze	74
5.4.2	Metody kvantitativní analýzy	74
5.4.2.1	Jednoduchá imunodifúze	74
5.4.2.2	Radiální imunodifúze	75
5.4.2.3	Elektroimunodifúze	76
5.4.2.4	Dvojozměrná imunoelektroforeza	77
5.5	Imunochemické analytické metody se značenými molekulami	77
5.5.1	Radioimunochemické stanovení	77
5.5.2	Enzymimunochemické stanovení	79
5.5.3	Fluoroimunochemické stanovení	80
5.5.4	Jiná značení používaná v imunochemii	81
6.	METÓDY REKOMBINANTNEJ DNA PRI ANALÝZE ĽUDSKÉHO GENÓMU A MAPOVANÍ GÉNOV V KLINICKEJ GENETIKE	83
6.1	Úvod	83
6.2	Molekulárna a funkčná anatómia ľudského genómu	83
6.3	Klasifikácia genetických ochorení	85
6.4	Mapovanie génov v klinickej medicíne	85
6.5	Identifikácia neznámeho génu a jeho produktu metódami rekombinantnej DNA	86

6.6	Diagnostika gónových porúch pomocou DNA sond a restrikčných endonukleáz	87
6.7	Voľba DNA diagnostickej metódy	90
6.8	Mapovanie gónov a ich terapia	91
6.9	Hlavné metódy molekulárnej genetiky	93
7.	ANALYTICKÉ METODY STANOVENÍ NEJBĚŽNĚJŠÍCH KONSTITUENTŮ V KRVI	98
7.1	Metabolity	98
7.2	Stanovení léčiv	111
7.3	Elektrolyty	112
7.4	Stanovení katalytických aktivit enzymů	116
8.	VYŠETRENIE MOČA	125
8.1	Fyzikálne vyšetrenie moča	125
8.2	Chemické vyšetrenie moča	127
8.2.1	Bežné vyšetrenia	128
8.3	Vyšetrovanie solutov	131
8.4	Funkčné vyšetrenie obličiek	132
8.5	Špeciálne vyšetrenia	132
8.6	Morfologické vyšetrenia moča	133
9.	PŘÍSTROJOVÁ TECHNIKA V KLINICKO-BIOCHEMICKÝCH LABORATOŘÍCH	136
9.1	Analytické systémy	137
9.1.1	Průtokové analyzátory	138
9.1.2	Diskrétní analyzátory	140
10.	VYUŽITÍ STATISTICKÝCH VÝPOČTU V KLINICKÉ BIOCHEMII	142
10.1	Základní pojmy	142
10.2	Referenční hodnoty	145
10.2.1	Stanovení referenčních hodnot	145
10.2.2	Tvar rozdělení	145
10.2.3	Problém odlehlých hodnot	147
10.3	Korelace hodnot	147
10.4	Charakteristika analytické metody	148
10.5	Optimalizace metod	149
10.6	Srovnání dvou souborů	151
10.6.1	Test významnosti dvou rozptylů	151
10.6.2	Test významnosti rozdílu středních hodnot dvou souborů	152
10.7	Laboratorní kontrola kvality analýz	153
11.	STATISTICKÉ TABULKY	155